

32003R1980

17.11.2003.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 298/1

UREDBA KOMISIJE (EZ) br. 1980/2003**od 21. listopada 2003.****o provedbi Uredbe (EZ) br. 1177/2003 Europskog parlamenta i Vijeća o statistici Zajednice o dohotku i životnim uvjetima (EU-SILC) u vezi s definicijama i ažuriranim definicijama****(Tekst značajan za EGP)**

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

Članak 1.

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1177/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. lipnja 2003. o statistici Zajednice o dohotku i životnim uvjetima (EU-SILC) ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 15. stavak 2. točku (c),

Definicije koje predviđa članak 15. stavak 2. točka (c) Uredbe (EZ) br. 1177/2003 o statistici Zajednice o dohotku i životnim uvjetima, osobito u svrhu postizanja operativnosti definicija dohotka iz članka 2. točki (l) i (m) ove Uredbe, utvrđuju se u Prilogu I.

budući da:

- (1) Uredbom (EZ) br. 1177/2003 utvrđen je zajednički okvir sustavne izrade statistike Zajednice o dohotku i životnim uvjetima, obuhvaćajući usporedive i aktualne transverzalne i longitudinalne podatke o dohotku te razini i strukturi siromaštva i socijalne isključenosti na nacionalnoj razini i razini Europske unije.
- (2) U skladu s člankom 15. stavkom 2. točkom (c) Uredbe (EZ) br. 1177/2003, potrebne su provedbene mjere radi usklađivanja definicija, a osobito operacionalizacija definicija dohotka, definicija članova kućanstva i bivših članova kućanstva, kao i raspored uključivanja različitih varijabli dohotka.
- (3) Mjere iz ove Uredbe u skladu su s mišljenjem Odbora za statistički program,

Uvjeti pružanja podataka o bruto dohotku na razini sastavnica dohotka, kao i raspored uključivanja različitih sastavnica dohotka, utvrđuju se u Prilogu II.

Članak 2.

Definicije iz ove Uredbe, s iznimkom definicije bivših članova kućanstva, kao i pružanje podataka o dohotku, primjenjuju se kako na transverzalne tako i longitudinalne sastavne dijelove statistike Zajednice o dohotku i životnim uvjetima (EU-SILC).

Članak 3.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana njezine objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 21. listopada 2003.

Za Komisiju
Pedro SOLBES MIRA
Član Komisije

⁽¹⁾ SL L 165, 3.7.2003., str. 1.

PRILOG I.

DEFINICIJE ČLANOVA KUĆANSTVA I BIVŠIH ČLANOVA KUĆANSTVA, MIROVINA POJEDINAČNIH PRIVATNIH FONDOVA, DOPRINOSA POJEDINAČNIM PRIVATNIM MIROVINSKIM FONDOVIMA, UKUPNOG BRUTO I RASPOLOŽIVOG DOHOTKA KUĆANSTVA, UKUPNOG RASPOLOŽIVOG DOHOTKA KUĆANSTVA PRIJE SOCIJALNIH TRANSFERA (ISKLJUČUJUĆI DAVANJA ZA STAROST I NADŽIVJELE OSOBE; UKLUČUJUĆI DAVANJA ZA STAROST I NADŽIVJELE OSOBE) I SASTAVNICA BRUTO/NETO DOHOTKA

1. ČLANOVI KUĆANSTVA I BIVŠI ČLANOVI KUĆANSTVA

1.1. Članstvo u kućanstvu ⁽¹⁾

Podložno daljnjim i posebnim uvjetima prikazanim u nastavku, sljedeće osobe, ako dijele troškove kućanstva, moraju se smatrati članovima kućanstva:

1. osobe koje uobičajeno borave u kućanstvu, u srodstvu s drugim članovima;
2. osobe koje uobičajeno borave u kućanstvu, a nisu u srodstvu s drugim članovima;
3. stanari i podstanari koji borave u kućanstvu;
4. posjetitelji;
5. poslužitelji koji žive u kućanstvu, *au pair*;
6. osobe koje uobičajeno borave u kućanstvu, ali privremeno su odsutne (zbog godišnjeg odmora, posla, obrazovanja ili sličnog);
7. djeca kućanstva koja su na školovanju izvan doma;
8. osobe koje su odsutne na dulja razdoblja, ali vezane za kućanstvo: osobe koje rade odvojeno od doma;
9. osobe koje su privremeno odsutne ali vezane za kućanstvo: osobe u bolnici, staračkim domovima ili drugim institucijama.

Daljnji uvjeti za uključivanje u članstvo kućanstva su sljedeći:

(a) Kategorije 3., 4. i 5.:

Takve osobe trenutačno ne smiju imati privatnu adresu igdje drugdje; ili stvarno odnosno namjeravano trajanje njihova boravka mora iznositi šest mjeseci ili dulje.

(b) Kategorija 6.:

Takve osobe trenutačno ne smiju imati privatnu adresu igdje drugdje, a stvarno odnosno namjeravano trajanje njihove odsutnosti iz kućanstva mora iznositi manje od šest mjeseci.

Kategorije 7. i 8.:

Bez obzira na stvarno odnosno namjeravano trajanje odsutnosti, takve osobe trenutačno ne smiju imati privatnu adresu igdje drugdje, moraju biti partner ili dijete člana kućanstva te moraju nastaviti održavati uske veze s kućanstvom i smatrati tu adresu svojim glavnim boravište.

(c) Kategorija 9.:

Takve osobe moraju imati jasne financijske veze s kućanstvom i moraju biti trenutačno ili očekivano u budućnosti odsutni iz kućanstva kraće od šest mjeseci.

⁽¹⁾ Onim državama članicama koje u EU-SILC-u koriste zajedničku definiciju kućanstva, utvrđenu njihovim nacionalnim statističkim sustavima, dozvoljeno je definirati „članstvo u kućanstvu“ u skladu s tom definicijom.

Sudjelovanje u troškovima kućanstva

Sudjelovanje u troškovima kućanstva uključuje korist od troškova (npr. djeca, osobe bez dohotka) kao i doprinos troškovima. Ako se troškovi ne dijele, ta osoba predstavlja zasebno kućanstvo na istoj adresi.

„Osoba koja uobičajeno boravi”

Za osobu se smatra da je član koji uobičajeno boravi u kućanstvu ako on/ona ondje provodi većinu svog dnevnog odmora, mjereno tijekom proteklih šest mjeseci. Osobe koje stvaraju nova kućanstva ili se pridružuju postojećima obično se smatraju članovima na svojoj novoj lokaciji; jednako tako, oni koji odlaze kako bi živjeli drugdje ne smatraju se više članovima prvotnog kućanstva. Spomenuti kriterij „proteklih šest mjeseci” zamjenjuje se namjerom ostanka na razdoblje od šest mjeseci ili više na novom boravištu.

„Namjera ostanka na razdoblje od šest mjeseci ili više”

U obzir treba uzeti, što se smatra „trajnim” kretanjima u ili iz kućanstava. Tako se osoba koja je uselila u kućanstvo na neodređeno vrijeme ili s namjerom da ostane šest mjeseci ili više, smatra članom kućanstva, iako osoba još nije ostala u kućanstvu tijekom šest mjeseci i zapravo je većinu toga vremena provela na nekom drugom boravištu. Jednako tako, osoba koja je iselila iz kućanstva na neko drugo boravište s namjerom da bude odsutna šest mjeseci ili dulje, više se ne smatra članom prethodnog kućanstva.

„Privremeno odsutan u privatnom smještaju”

Ako se osoba koja je privremeno odsutna nalazi u privatnom smještaju, tada utvrđivanje je li ta osoba član toga (ili drugog) kućanstva ovisi o trajanju odsutnosti. Iznimno, određene kategorije osoba s vrlo uskim vezama s kućanstvom mogu se smatrati članovima bez obzira na duljinu izbivanja, uz uvjet da se ne smatraju članovima drugog privatnog kućanstva.

U primjeni ovih kriterija namjera je svesti na najmanju moguću mjeru rizik da pojedinci, koji imaju dvije privatne adrese na kojima bi mogli biti ubrojani, budu dva puta uključeni u uzorak. Slično tome, namjera je svesti na najmanju moguću mjeru rizik da neke osobe budu isključene iz članstva u kućanstvu, iako u stvarnosti pripadaju sektoru privatnih kućanstava.

1.2. Bivši članovi kućanstva

Izraz „bivši član kućanstva” odnosi se na osobu koja nije trenutni član kućanstva i u tom kućanstvu nije bila zabilježena kao član kućanstva u prošlom popisu, ali je u tom kućanstvu živjela barem tri mjeseca tijekom promatranog referentnog dohodovnog razdoblja.

Bivši članovi kućanstva uključuju se samo u longitudinalnu sastavnicu EU-SILC-a.

2. SASTAVNICE BRUTO DOHOTKA

2.1. Dohodak zaposlenika

Dohodak zaposlenika definira se kao ukupna plaća, u gotovom novcu ili naravi, koju poslodavac plaća zaposleniku u zamjenu za posao koji je zaposlenik obavio tijekom promatranog referentnog dohodovnog razdoblja.

Dohodak zaposlenika dijeli se na:

1. Bruto gotovinski ili lako unovčivi dohodak zaposlenika (PY010G);
2. Bruto negotovinski dohodak zaposlenika (PY020G);
3. Doprinos poslodavca za socijalno osiguranje (PY030G).

2.1.1. *Bruto gotovinski ili lako unovčivi dohodak zaposlenika (PY010G)*

Odnosi se na novčanu sastavnicu naknade zaposleniku u gotovom novcu, koju poslodavac plaća zaposleniku. Uključuje vrijednost svih socijalnih doprinosa i poreza na dohodak koje zaposlenik ili poslodavac u ime zaposlenik plaća za sustave socijalnog osiguranja odnosno poreznoj upravi.

Bruto gotovinski ili lako unovčivi dohodak zaposlenika uključuje sljedeće stavke:

- nadnice i plaće isplaćene u gotovom novcu za vrijeme rada odnosno obavljani rad na glavnom i nekom sporednom odnosno povremenom poslu/poslovima,
- naknadu za vrijeme izvan posla (npr. godišnji odmor),
- uvećane stope plaćanja za prekovremeni rad,
- naknade plaćene direktorima poduzeća koja su osnovana kao trgovačka društva,
- plaćanje po učinku,
- plaćanja za udomljenje djece,
- provizije, napojnice i pokloni,
- dodatna plaćanja (npr. 13. plaća),
- udjele u dobiti i bonuse isplaćene u gotovom novcu,
- dodatna plaćanja na temelju produktivnosti,
- naknade isplaćene za rad na udaljenim mjestima (smatra se kao dijelom uvjeta rada),
- naknade za prijevoz na posao ili s posla,
- dodatna plaćanja poslodavca zaposlenicima ili bivšim zaposlenicima i drugim osobama kao naknada za bolovanje, zbog invaliditeta, porodijski dopust ili plaćanje nasljedniku iz sustava socijalnog osiguranja, ako se takva plaćanja ne mogu odvojeno i jasno smatrati socijalnim naknadama,
- plaćanja poslodavca zaposleniku umjesto nadnica i plaća putem sustava socijalnog osiguranja, kad zaposlenik nije sposoban raditi zbog bolesti, invalidnosti odnosno porodijskog dopusta, ako se takva plaćanja ne mogu odvojeno i jasno smatrati socijalnim naknadama.

Bruto gotovinski ili lako unovčivi dohodak zaposlenika ne uključuje:

- isplate poslodavca za troškove vezane za posao (npr. službeni put),
- otpremnine kao nadoknadu zaposlenicima za prestanak radnog odnosa prije nego što je zaposlenik navršio godine staža uobičajene za umirovljenje u tom poslu, kao i otpremnine u slučaju otkaza (obuhvaćene stavkom „naknade za nezaposlenost” (PY090G))
- naknade troškova vezanih isključivo za posao, kao što su troškovi puta, uzdržavanja ili zaštitne odjeće,
- paušalna plaćanja na datum redovitog umirovljenja (obuhvaćena stavkom „potpore za starije” (PY100G)),
- plaćanja za štrajk sindikata.

2.1.2. Bruto negotovinski dohodak zaposlenika (PY020G)

Odnosi se na nenovčanu sastavnicu dohotka, koju poslodavac može davati zaposleniku bez naknade odnosno po sniženoj cijeni kao dio paketa zapošljavanja⁽¹⁾.

Bruto negotovinski dohodak zaposlenika uključuje:

- službeni automobil i povezane troškove (npr. besplatno gorivo, osiguranje automobila, eventualni porezi i davanja), bilo u osobne svrhe, bilo za osobne i poslovne svrhe istodobno,
- besplatne ili subvencionirane obroke, bonove za ručak,
- isplate odnosno plaćanja za stambene troškove (npr. računi za plin, struju, vodu, telefon i mobilni telefon),
- ostala dobra i usluge koje poslodavac daje zaposleniku besplatno ili po sniženoj cijeni, ako čine značajnu sastavnicu dohotka na nacionalnoj razini odnosno značajnu sastavnicu dohotka posebne skupine kućanstava.

Vrijednost dobara i usluga koje se daju besplatno računa se prema tržišnoj vrijednosti tih dobara i usluga. Vrijednost dobara i usluga koje se daju po sniženoj cijeni računa se kao razlika između tržišne vrijednosti i iznosa koji je zaposlenik platio.

Bruto negotovinski dohodak zaposlenika ne uključuje:

- trošak poslodavca za davanje tih dobara i usluga, ako su potrebni zaposlenicima jedino radi obavljanja njihovog posla,
- usluge smještaja na mjestu rada, koje ne mogu koristiti kućanstva kojima zaposlenici pripadaju,
- smještaj koji poslodavac daje zaposlenicima besplatno odnosno uz sniženu stanarinu, kao glavno boravište kućanstva (uračunata vrijednost besplatnog odnosno smještaja uz sniženu stanarinu obuhvaćena je stavkom „uračunata stanarina” (HY030G)),
- smještaj koji se zaposleniku pruža besplatno odnosno uz sniženu stanarinu, kao sporedno boravište kućanstva,
- naknade plaćene zaposlenicima za nabavku alata, opreme, odjeće itd., potrebnih isključivo odnosno prvenstveno za njihov rad,
- posebne obroke ili pića potrebne zbog iznimnih uvjeta rada,
- sva dobra i usluge koje se zaposlenicima daju na radnom mjestu ili su potrebne zbog prirode njihova posla (npr. liječnički pregled za posao).

2.1.3. Doprinosi poslodavaca za socijalno osiguranje (PY030G)

Doprinosi poslodavaca definiraju se kao plaćanja poslodavaca, tijekom promatranog dohodovnog razdoblja, za naknade njihovih zaposlenika osiguravateljima (fondovi socijalnog osiguranja i privatni fondovi) koje pokrivaju zakonske, ugovorne ili doprinose iz kolektivnog ugovora u pogledu osiguranja od socijalnih rizika.

Ovi doprinosi uključuju:

- doprinose poslodavaca za privatne mirovinske fondove,
- doprinose poslodavaca za privatno zdravstveno osiguranje,
- doprinose poslodavaca za životno osiguranje,
- doprinose poslodavaca za ostale programe osiguranja poslodavaca (npr. invalidnost),
- doprinose poslodavaca za državne programe osiguranja (socijalno osiguranje; uključujući porez na plaće nametnut za potrebe socijalnog osiguranja).

⁽¹⁾ Ako se bilo koja dobra i usluge pružaju za osobne i poslovne svrhe istodobno, tada treba procijeniti udjel upotrebe u osobne svrhe u odnosu na ukupnu te je primijeniti na ukupnu vrijednost.

2.2. Dohodak od samozapošljavanja

Dohodak od samozapošljavanja definira se kao dohodak koji tijekom promatranog dohodovnog razdoblja primaju pojedinci za sebe same ili članove svoje obitelji, kao rezultat njihovog trenutalnog ili prošlog rada na poslovima na kojima su bili samozaposleni. Poslovi samozapošljavanja jesu oni poslovi, kod kojih je plaća neposredno ovisna o dobiti (odnosno mogućnosti dobiti), izvedene iz proizvedenih dobara i usluga (pri čemu se vlastita potrošnja smatra dijelom dobiti). Samozaposlena osoba donosi poslovne odluke koje utječu na poduzeće, odnosno delegira takve odluke dok istodobno zadržava odgovornost za dobrobit poduzeća. (U ovom kontekstu „poduzeće” uključuje poslovanje poduzetnika pojedinca). Naknada za hobije smatra se samozapošljavanjem.

Ako naplaćeni odnosno ostvareni dohodak odgovara vremenskom razdoblju ranijem od promatranog dohodovnog razdoblja, primjenjuju se osnovna usklađenja radi ažuriranja podataka prema promatranom dohodovnom razdoblju.

Dohodak od samozapošljavanja dijeli se na:

1. bruto gotovinsku dobit ili gubitak od samozapošljavanja (uključujući dohodak od autorskih prava) (PY050G);
2. vrijednost dobara proizvedenih za vlastitu potrošnju (PY070G).

2.2.1. Bruto gotovinska dobit ili gubitak od samozapošljavanja (uključujući dohodak od autorskih prava) (PY050G)

Uključuje:

- neto dobit od poslovanja ili gubitak vlasnika koji obavljaju posao, odnosno partnera u poduzeću, umanjenu za kamate na poslovne zajmove,
- dohodak od autorskih prava, stečen na temelju pisanja, inovacija itd., a nije uključen u dobit odnosno gubitak poduzeća koje nije osnovano kao trgovačko društvo,
- najamnine od poslovnih zgrada, vozila, opreme itd., koje nisu uključene u dobit odnosno gubitak poduzeća koje nije osnovano kao trgovačko društvo, nakon oduzimanja povezanih troškova kao što su kamate na povezane zajmove, popravci i održavanje te troškovi osiguranja.

Ne uključuje:

- naknade direktorima, koje su zaradili vlasnici poduzeća osnovanih kao trgovačka društva (obuhvaćene stavkom „Bruto gotovinski ili lako unovčivi dohodak zaposlenika” (PY010G)),
- dividende koje plaća poduzeće osnovano kao trgovačko društvo (obuhvaćene stavkom „Kamate, dividende, dobit od kapitalnih ulaganja u poslovanje koje nije osnovano kao trgovačko društvo” (HY090G)),
- dobit od kapitala uloženog u poduzeće koje nije osnovano kao trgovačko društvo, u kojem osoba ne radi („tih partneri”), (ova dobit obuhvaćena je stavkom „Kamate, dividende, dobit od kapitalnih ulaganja u poduzeće” (HY090G)),
- najamninu od zemljišta i primitke od podstanara i stanara (koji su obuhvaćeni stavkom „Dohodak od iznajmljivanja imovine ili zemljišta” (HY040G)),
- najamninu od prostora koji nisu uključeni u dobit odnosno gubitak poduzeća koje nije osnovano kao trgovačko društvo (obuhvaćeni stavkom „Dohodak od iznajmljivanja imovine ili zemljišta” (HY040G)).

Dohodak od samozapošljavanja izračunava se kao:

- tržišni rezultat proizvodnje (bruto dohodak u odnosu na promet, uključujući vrijednost dobara koje je društvo proizvelo, a potrošila ih je samozaposlena osoba odnosno njezino kućanstvo),
- plus tržišna vrijednost dobara i usluga kupljenih za poduzeće koje nije osnovano kao trgovačko društvo, a potrošio ih je poduzetnik i članovi njegovog kućanstva,
- plus dohodak od imovine primljen u vezi s financijskom i drugom imovinom koja pripada društvu,

- minus posredna potrošnja (troškovi sirovina, prodaje, distribucije, održavanja, administrativni troškovi itd.),
- minus naknade zaposlenicima (nadnice, plaće i doprinosi socijalnog osiguranja za zaposlenike),
- minus porezi na proizvodnju i uvoz,
- minus kamate plaćene na poslovne zajmove,
- minus najamnine plaćane za zemljište i ostalu neproizvedenu materijalnu imovinu koju poduzeće unajmljuje,
- minus potrošnja dugoročnog kapitala,
- plus novčane pomoći.

U praksi, ako samozaposlena osoba odnosno njezino poduzeće priprema godišnja financijska izvješća u porezne svrhe, bruto dobiti odnosno gubici od dohotka računaju se kao neto dobit odnosno gubici od poslovanja prikazani u izvješću za posljednje dvanaestomjesečno razdoblje, prije odbitka poreza na dohodak i obveznih doprinosa socijalnog osiguranja.

U nedostatku godišnjih financijskih izvješća, pristup mjerenju dohotka od samozapošljavanja polazi od naplaćenog iznosa novca (i dobara) iskorištenog iz poslovanja za osobne svrhe (za potrošnju ili štednju, uključujući tržišnu vrijednost dobara koja su proizvedena a uzeta za osobnu uporabu).

2.2.2. *Vrijednost dobara proizvedenih za vlastitu potrošnju (PY070G)*

Vrijednost dobara proizvedenih za vlastitu potrošnju odnosi se na vrijednost hrane i pića proizvedenih i potrošenih unutar istog kućanstva.

Vrijednost dobara proizvedenih za vlastitu potrošnju izračunava se kao tržišna vrijednost proizvedenih dobara, umanjena za troškove nastale u proizvodnji.

Vrijednost hrane i pića uključuje se ako hrana i piće čine značajnu sastavnicu dohotka pojedinih skupina kućanstava.

Ova vrijednost ne uključuje:

- vrijednost usluga kućanstva,
- proizvodnju radi prodaje i povlačenje samozaposlene osobe iz poslovanja (ove vrijednosti obuhvaćene su stavkom „Bruto dobiti ili gubici od dohotka od samozapošljavanja” (uključujući dohodak od autorskih prava) (PY050G)).

2.3. **Uračunana najamnina**

2.3.1. *Uračunana najamnina (HY030G)*

Uračunana najamnina odnosi se na vrijednost koja se uračunava za sva kućanstva koja ne prijavljuju plaćanje pune najamnine, bilo zbog toga što su vlasnici-stanari ili žive u smještaju unajmljenom po cijeni nižoj od tržišne, bilo zbog toga što im se smještaj daje bez najamnine.

Uračunana najamnina procjenjuje se samo za one smještaje (i sve povezane prostore kao što su garaže) koje kućanstvo koristi kao glavno boravište.

Vrijednost koja se uračunava jest odgovarajuća tržišna najamnina koja bi se plaćala za smještaj sličan ovome gdje se prebiva, umanjena za stvarno plaćenu najmninu (u slučaju kad je smještaj unajmljen po cijeni nižoj od tržišne), umanjena za novčane subvencije primljene od države ili neprofitne institucije (ako se smještaj vlasnika-stanara iznajmljuje po cijeni nižoj od tržišne), umanjena za izdatke za manje popravke ili preuređenje koje kućanstva vlasnika-stanara čine na imovini na način na koji bi to uobičajeno činili stanodavci.

Tržišna najamnina jest najamnina za pravo korištenja neuređenog stambenog objekta na privatnom tržištu, isključujući troškove grijanja, vode, struje itd.

2.4. Dohodak od imovine

Dohodak od imovine definira se kao primljeni dohodak umanjen za troškove koje je tijekom promatranog dohodovnog razdoblja pretrpio vlasnik financijske imovine odnosno materijalne neproizvedene imovine (zemljišta) u zamjenu za davanje sredstava odnosno materijalne neproizvedene imovine na raspolaganje drugoj institucionalnoj jedinici.

Dohodak od imovine dijeli se na:

1. kamate, dividende, dobit od kapitalnih ulaganja u poduzeće(HY090G);
2. dohodak od iznajmljivanja imovine ili zemljišta (HY040G).

2.4.1. Kamate, dividende, dobit od kapitalnih ulaganja u poduzeće (HY090G)

Kamate (nisu uključene u dobit odnosno gubitak poduzeća koje nije osnovano kao trgovačko društvo), dividende i dobit od kapitalnih ulaganja u poduzeće odnose se na iznos kamata od imovine kao što su bankovni računi, potvrde o položajima, obveznice itd., dividende i dobit od kapitalnih ulaganja u poduzeće, u kojem osoba ne obavlja posao, a dobit je ostvarena tijekom promatranog dohodovnog razdoblja, umanjena za nastale troškove.

2.4.2. Dohodak od iznajmljivanja imovine ili zemljišta (HY040G)

Dohodak od iznajmljivanja imovine ili zemljišta odnosi se na dohodak primljen tijekom promatranog dohodovnog razdoblja, od iznajmljivanja imovine (primjerice iznajmljivanja stambenog objekta koje nije uključeno u dobit odnosno gubitak poduzeća koja nisu osnovana kao trgovačka društva, primici od podstanara ili stanara odnosno iznajmljivanja zemljišta), nakon oduzimanja troškova kao što su otplate hipotekarnih kamata, troškovi manjih popravaka, održavanja, osiguranja i drugi troškovi.

2.5. Primljeni tekući transferi

2.5.1. Socijalna davanja

Socijalna davanja⁽¹⁾ definiraju se kao tekući transferi koje su tijekom referentnog dohodovnog razdoblja⁽²⁾ primila kućanstva u svrhu oslobađanja financijskog tereta niza rizika ili potreba, putem kolektivno organiziranih programa, odnosno izvan takvih programa putem vladinih tijela i neprofitnih institucija koje služe kućanstvima.

Ova davanja uključuju vrijednost socijalnih doprinosa i poreza na dohodak na davanja korisnika koji se plaćaju sustavima socijalnog osiguranja odnosno poreznoj upravi.

Da bi se smatrao socijalnim davanjem, transfer mora zadovoljavati jedan od dva kriterija:

- plaćanje je obvezno (prema zakonu, uredbi ili kolektivnom ugovoru) za skupinu u pitanju,
- temelji se na načelu socijalne solidarnosti (tj. ako se radi o mirovini temeljenoj na osiguranju, premija i pripadajuća prava nisu proporcionalna pojedinačnom izlaganju zaštićenih osoba riziku).

⁽¹⁾ Socijalna davanja uključena u EU-SILC, s iznimkom stambenih olakšica, ograničene su na gotovinska davanja.

⁽²⁾ U cilju točnijeg mjerenja blagostanja kućanstva, paušalne naknade primljene tijekom promatranog dohodovnog razdoblja, promatraju se u skladu s Eurostatovim tehničkim preporukama. Na isti način paušalni iznosi primljeni prije promatranog dohodovnog razdoblja mogu se uzeti u obzir i uračunati sukladno s Eurostatovim preporukama.

Socijalna davanja dijele se na:

1. Obiteljski doplatak/doplatak za djecu (HY050G);
2. Doplaci za stanovanje (HY070G);
3. Davanja za nezaposlenost (PY090G);
4. Davanja za starost (PY100G);
5. Davanja za nadživjele osobe (PY110G);
6. Davanja za slučaj bolesti (PY120G);
7. Davanja za invalidnost (PY130G);
8. Doplaci vezani za obrazovanje (PY140G);
9. Neklasificirana socijalna isključenost (HY060G).

Socijalna davanja ne uključuju:

- davanja plaćena iz sustava u koje je primatelj vršio dobrovoljne uplate, neovisno o svojem poslodavcu odnosno državi (a nisu obuhvaćene stavkom „Mirovine iz pojedinačnih privatnih fondova (osim onih obuhvaćenih ESSPROS-om)” (PY080G)).

2.5.1.1. Obiteljski doplatak/doplatak za djecu (HY050G)

Funkcija obitelji odnosno djece odnosi se na davanja koja:

- kućanstvima pružaju financijsku potporu za odgoj djece,
- pružaju financijsku pomoć osobama koje uzdržavaju rođake, osim djece.

Doplaci uključuju:

- davanje održavanja dohotka u slučaju rođenja djeteta: plaćanja po jedinstvenoj stopi odnosno plaćanja vezana uz zaradu, koja za cilj imaju nadoknaditi roditeljima gubitak zarade zbog odsutnosti s posla slijedom rođenja djeteta, za razdoblje prije i/ili poslije poroda, odnosno slijedom posvajanja,
- bespovratna sredstva za rođenje djeteta: davanje koje se uobičajeno plaća kao paušal ili u obrocima u slučaju rođenja ili posvajanja djeteta,
- doplatak za roditeljski dopust: naknada plaćena bilo majci bilo ocu u slučaju prekida rada odnosno skraćivanja radnog vremena s ciljem odgajanja, obično malog djeteta,
- obiteljski doplatak odnosno doplatak za djecu: periodična plaćanja članu kućanstva s uzdržavanom djecom, u svrhu pomoći oko troškova odgajanja djece,
- ostala novčana davanja: davanja koja se plaćaju neovisno o obiteljskim doplacima radi potpore kućanstvima i pomoći oko specifičnih troškova kao što su troškovi proizašli iz posebnih potreba obitelji sa samohranim roditeljem ili obitelji s hendikepiranom djecom. Ova se davanja mogu plaćati periodički ili paušalno.

Doplaci ne uključuju:

- plaćanja poslodavca zaposleniku umjesto nadnica i plaća putem sustava socijalnog osiguranja, kad zaposlenik nije sposoban raditi zbog bolesti, invalidnosti odnosno porodiljskog dopusta, ako se takva plaćanja ne mogu odvojeno i jasno smatrati socijalnim davanjima (ta su plaćanja obuhvaćena stavkom „Bruto gotovinski ili lako unovčiv dohodak zaposlenika” (PY010G)),
- dodatna plaćanja poslodavca zaposleniku kao zamjena za pravo na porodiljsku naknadu, iz sustava socijalnog osiguranja, ako se takva plaćanja ne mogu odvojeno i jasno smatrati socijalnim davanjima (ta su plaćanja obuhvaćena stavkom „Bruto gotovinski ili lako unovčiv dohodak zaposlenika” (PY010G)).

2.5.1.2. Doplaci za stanovanje (HY070G)

Funkcija stanovanja odnosi se na intervencije državnih tijela u svrhu potpore stambenih troškova kućanstva. Ključni kriterij pri definiranju opsega doplataka za stanovanje jesu povoljni rezultati provjere sredstava za davanje.

Davanje uključuje:

- davanje za najamninu: provjereni tekući transfer koji su javna tijela dodijelila stanarima, privremeno ili na dugoročnoj osnovi, radi potpore troškovima najamnine,
- davanje vlasnicima-stanarima: provjereni transfer koji su državna tijela dodijelila vlasnicima-stanarima radi rasterećenja njihovih tekućih stambenih troškova: u praksi često kao potpora plaćanju hipoteke i/ili kamata.

Davanje ne uključuje:

- socijalnu stambenu politiku ustrojenu kroz fiskalni sustav (tj. porezne olakšice),
- sve kapitalne transfere (posebno investicijska bespovratna sredstva).

2.5.1.3. Davanja za nezaposlenost (PY090G)

Davanja za nezaposlenost odnose se na davanja koja u cijelosti ili djelomično zamjenjuju dohodak koji je zaposlenik izgubio zbog gubitka plaćenog posla, pružaju minimalni (ili bolji) dohodak osobama koje ulaze po prvi put ili ponovno na tržište rada, nadoknađuju gubitak zarade zbog djelomične nezaposlenosti, zamjenjuju u cijelosti ili djelomično dohodak koji je izgubio stariji zaposlenik koji s plaćenog posla odlazi u mirovinu prije zakonske dobi za umirovljenje zbog smanjenja radnih mjesta iz gospodarskih razloga, zatim doprinose trošku osposobljavanja odnosno prekvalifikacije osoba koje traže zaposlenje, odnosno pomažu nezaposlenim osobama u pokrivanju troškova putovanja odnosno preseljenja zbog traženja posla.

Davanja uključuju:

- davanja za punu nezaposlenost: davanja koja nadoknađuju gubitak zarade, ako je osoba sposobna i raspoloživa za rad ali nije sposobna naći primjereno zaposlenje, uključujući osobe koje nisu prije bile zaposlene,
- davanja za djelomičnu nezaposlenost: davanja koja nadoknađuju gubitak nadnice ili plaće zbog službenog skraćivanja radnog vremena i/ili isprekidanog rasporeda rada, bez obzira na uzrok (poslovna recesija ili usporavanje aktivnosti, kvar na opremi, klimatski uvjeti, nezgode itd.), a odnos poslodavca i zaposlenika se nastavlja,
- prijevremeno umirovljenje zbog vezanih uz tržište rada: periodična plaćanja starijim zaposlenicima koji odlaze u mirovinu prije nego što napune redovne godine staža, zbog nezaposlenosti ili smanjenja radnih mjesta slijedom gospodarskih mjera kao što su restrukturiranje industrijskog sektora ili poduzeća. Ova plaćanja obično prestaju nakon što korisnik ostvari pravo na starosnu mirovinu,
- doplatak za strukovno osposobljavanje: plaćanja fondova socijalnog osiguranja ili javnih agencija ciljnim skupinama osoba u radno sposobnom stanovništvu, koje sudjeluju u izobrazbi s ciljem razvoja svojih potencijala za zapošljavanje,
- pokretljivost i preseljenje: plaćanja fondova socijalnog osiguranja ili javnih agencija nezaposlenim osobama kako bi ih se potaknulo na preseljenje ili promjenu zanimanja s ciljem traženja odnosno dobivanja posla,
- otpremnine (potpore kao nadoknada zaposleniku za prestanak radnog odnosa prije nego što je zaposlenik napunio godine staža uobičajene za umirovljenje u tom poslu),
- naknada u slučaju otkaza: kapitalni iznosi isplaćeni zaposlenicima koji su dobili otkaz ne svojom krivnjom, nego zbog što društvo prestaje s aktivnostima ili ih smanjuje,
- ostala novčana davanja: ostala financijska pomoć, posebno plaćanja osobama koje su dugotrajno nezaposlene.

Ne uključuju:

- obiteljske doplatke plaćene za uzdržavanu djecu (obuhvaćene stavkom „Obiteljski doplaci/doplatak za djecu” (HY050G)).

2.5.1.4. Davanja za starost (PY100G)

Funkcija starije dobi odnosi se na pružanje socijalne zaštite od rizika vezanih uz starost, gubitak dohotka, neprimjeren dohodak, nedostatak neovisnosti u obavljanju dnevnih zadataka, smanjeno sudjelovanje u društvenom životu i slično.

Davanja za starost obuhvaćaju davanja koja zamjenjuju dohodak nakon što se starija osoba umirovi s tržišta rada, odnosno jamče određen dohodak nakon što je osoba dostigla propisanu dob.

Davanja uključuju:

- starosne mirovine: periodična plaćanja sa svrhom održavanja dohotka korisnika nakon umirovljenja s plaćenog zaposlenja u redovnoj dobi, odnosno potpore dohotka starijih osoba,
- prijevremene starosne mirovine: periodična plaćanja sa svrhom održavanja dohotka korisnika koji je umirovljen prije redovne dobi utvrđene mjerodavnim odnosno promatranim sustavom. Do istoga može doći sa ili bez smanjenja redovne mirovine,
- mirovine djelomičnog umirovljenja: periodična plaćanja dijela mirovine punog umirovljenja starijim zaposlenicima koji nastavljaju raditi, ali u skraćenom radnom vremenu, odnosno zaposlenicima čiji je dohodak od profesionalne aktivnosti ispod utvrđene granične vrijednosti,
- doplaci za skrb: davanje plaćeno starijim osobama kojima je potrebna česta ili stalna pomoć za dodatne troškove skrbi (osim liječničke skrbi), ako davanje nije isplaćena naknada priznatog izdatka,
- davanja za nadživjele osobe, plaćene nakon redovne dobi umirovljenja,
- davanja za invalidnost, plaćena nakon redovne dobi umirovljenja,
- paušalna plaćanja na redovan datum umirovljenja,
- ostala novčana davanja: druge periodične i paušalne isplate plaćene nakon umirovljenja ili zbog starosti, kao što su kapitalni iznosi plaćeni osobama koje ne ispunjavaju u potpunosti uvjete za periodična plaćanja mirovine odnosno osobama koje su bile članovi sustava namijenjenog za isplatu samo kapitalnih iznosa po umirovljenju.

Davanja ne uključuju:

- obiteljske doplatke za uzdržavanu djecu (obuhvaćene stavkom „Obiteljski dodaci odnosno doplatak za djecu” (HY050G)),
- davanja za prijevremeno umirovljenje plaćana zbog vezanih uz tržište rada odnosno u slučaju smanjene sposobnosti za rad (obuhvaćena stavkom „Davanja za nezaposlenost” (PY090G) odnosno „Davanja za invalidnost” (PY130G)),
- davanja plaćena starijim osobama kojima je potrebna česta ili stalna pomoć za dodatne troškove skrbi, ako su davanja isplaćena kao naknada na temelju priznatog izdatka.

2.5.1.5. Davanja za nadživjele osobe (PY110G)

Davanja za nadživjele osobe odnose se na davanja koja pružaju privremeni ili stalni dohodak osobama mlađima od dobi umirovljenja, nakon smrti njihova supružnika, partnera odnosno najbližeg rođaka, obično u slučaju kad je umrla osoba privređivala glavninu dohotka za korisnika.

Nadživjele osobe koji imaju pravo na davanja mogu biti supružnik ili bivši supružnik umrle osobe, njezina djeca, unuci, roditelji ili drugi rođaci. U nekim slučajevima, davanje se također može plaćati nekoj osobi izvan obitelji.

Davanje za nadživjele osobe uobičajeno se dodjeljuje na temelju izvedenog prava, tj. prava koje izvorno pripada drugoj osobi, čija je smrt uvjet za dodjelu naknade.

Davanje uključuje:

- mirovinu za nadživjele osobe: periodična plaćanja osobama, čije pravo proizlazi iz njihovog odnosa s umrlom osobom koja je pod zaštitom mirovinskog sustava (udovice, udovci, siročad i slični),
- davanje u slučaju smrti: jedna isplata osobi čije pravo proizlazi iz njezinog odnosa s umrlom osobom (udovice, udovci, siročad i slični),
- ostala novčana davanja: ostala periodična odnosno paušalna plaćanja na temelju izvedenog prava nasljednika.

Davanje ne uključuje:

- obiteljske doplatke za uzdržavanu djecu (ove potpore obuhvaćene su stavkom „Obiteljski doplatak/doplatak za djecu” (HY050G)),
- troškove sprovoda,
- dodatna plaćanja poslodavaca osobama koje udovoljavaju uvjetima, kao dodatak pravu na isplatu davanja za nadživjele osobe, iz programa socijalnog osiguranja, ako se takva plaćanja ne mogu odvojeno i jasno smatrati socijalnim davanjima (ta su plaćanja obuhvaćena stavkom „Bruto gotovinski ili lako unovčivi dohodak zaposlenika” (PY010G)),
- davanja za nadživjele osobe plaćena nakon redovne dobi umirovljenja (te su naknade obuhvaćene stavkom „Davanja za starost” (PY100G)).

2.5.1.6. Davanja za slučaj bolesti (PY120G)

Davanja za slučaj bolesti odnose se na novčana davanja koja u cijelosti ili djelomično zamjenjuju gubitak zarade tijekom privremene nesposobnosti za rad zbog bolesti ili ozljede.

Davanja uključuju:

- plaćeno bolovanje: plaćanja po jedinstvenoj stopi odnosno plaćanja vezana za zaradu, sa svrhom da zaštićenoj osobi u cijelosti ili djelomično nadoknade gubitak zarade uzrokovan privremenom nesposobnošću za rad zbog bolesti ili ozljede. Ova davanja mogu biti plaćena iz zasebnog sustava socijalne zaštite, no može ih davati i poslodavac u obliku stalne isplate nadnica odnosno plaća tijekom razdoblja bolesti,
- plaćeno bolovanje u slučaju bolesti ili ozljede uzdržavanog djeteta,
- ostala novčana davanja: ostala plaćanja zaštićenim osobama u vezi s bolešću ili ozljedom.

Davanja ne uključuju:

- novčana davanja koja zamjenjuju gubitak zarade tijekom privremene nesposobnosti za rad kao rezultat trudnoće (ova su davanja obuhvaćena stavkom „Obiteljski doplatak/doplatak za djecu” (HY050G)),
- novčana davanja koja zamjenjuju gubitak zarade tijekom privremene nesposobnosti za rad kao rezultat invalidnosti (ova su davanja obuhvaćena stavkom „Davanja za invalidnost” (PY130G)),
- plaćanja poslodavca zaposleniku umjesto nadnica i plaća putem sustava socijalnog osiguranja u slučaju da je zaposlenik nesposoban raditi zbog bolesti, ako se takvo plaćanje ne može odvojeno i jasno smatrati socijalnim davanjem (ova su plaćanja obuhvaćena stavkom „Bruto gotovinski ili lako unovčivi dohodak zaposlenika” (PY010G)),
- dodatna plaćanja poslodavca zaposleniku kao dodatak pravu na plaćeno bolovanje iz sustava socijalnog osiguranja, ako se takvo plaćanje ne može odvojeno i jasno smatrati socijalnim davanjem (ova su plaćanja obuhvaćena stavkom „Bruto gotovinski ili lako unovčivi dohodak zaposlenika” (PY010G)).

2.5.1.7. Davanja za invalidnost (PY130G)

Davanja za invalidnost odnose se na davanja koja osiguravaju dohodak osobama mlađima od redovne dobi umirovljenja, čija je sposobnost rada i zarađivanja narušena do mjere koja je ispod najniže razine propisane zakonom, i to fizičkom ili duševnom invalidnošću.

Invalidnost je potpuna ili djelomična nesposobnost poduzimanja gospodarske aktivnosti odnosno vođenja uobičajenog života, zbog fizičkog ili duševnog nedostatka, za kojeg je vjerojatno da će trajati stalno ili dulje od najkraćeg propisanog vremenskog razdoblja.

Davanja uključuju:

- invalidsku mirovinu: periodično plaćanje sa svrhom održavanja ili potpore dohotka osobe mlađe od redovne dobi umirovljenja, koja boluje od invalidnosti koja narušava njenu sposobnost rada odnosno zarade preko najniže razine propisane zakonom,
- prijevremeno umirovljenje u slučaju smanjenje sposobnosti rada: periodična plaćanja starijim zaposlenicima umirovljenima prije dostizanja redovne dobi umirovljenja, kao rezultat smanjenje sposobnosti rada. Ove mirovine obično prestaju nakon što korisnik stekne pravo na starosnu imovinu,
- doplatak za skrb: davanje plaćeno invalidima mlađima od redovne dobi umirovljenja, kojima je potrebna česta ili stalna pomoć za dodatne troškove skrbi (osim liječničke skrbi). Davanje ne smije biti isplaćena naknada za priznati trošak,
- gospodarska integracija hendikepiranih osoba: doplatci plaćeni invalidnim osobama u slučaju kad započnu posao prilagođen njihovom stanju, obično u zaštićenoj radionici, odnosno kad pohađaju strukovno obrazovanje,
- davanja za invalidnost invalidnoj djeci po njihovom vlastitom pravu, bez obzira na uzdržavanje,
- ostala novčana davanja: periodična i paušalna plaćanja koja ne pripadaju gornjoj podjeli, kao što je povremena dohodovna potpora i slično.

Davanja ne uključuju:

- davanja koja se daju kao zamjena u cijelosti ili djelomično za zaradu tijekom privremene nesposobnosti za rad zbog bolesti ili ozljede (ova su davanja obuhvaćena stavkom „Davanja za slučaj bolesti” (PY120G)),
- obiteljski doplatci plaćene primateljima davanja za invalidnost (ova su davanja obuhvaćena stavkom „Obiteljski doplatak/doplatak za djecu” (HY050G)),
- davanja plaćena uzdržavanim osobama, nadživjelim osobama invalidnih osoba, primjerice mirovine (ova su davanja obuhvaćena stavkom „Davanja za nadživjele osobe” (PY110G)),
- davanja koje predstavljaju isplaćenu naknadu za potvrđeni trošak,
- novčana davanja za invalidnost plaćena nakon redovne dobi umirovljenja (ova su davanja obuhvaćena stavkom „Davanja za starost” (PY100G)),
- plaćanja poslodavca zaposleniku ili bivšem zaposleniku umjesto nadnice i plaće putem sustava socijalnog osiguranja u slučaju kad zaposlenik nije sposoban za rad zbog invalidnosti, ako se takvo plaćanje ne može odvojeno i jasno smatrati socijalnim davanjem (ova su plaćanja obuhvaćena stavkom „Bruto gotovinski ili lako unovčivi dohodak zaposlenika” (PY010G)),
- dodatna plaćanja poslodavca zaposleniku ili bivšem zaposleniku kao dodatak pravu na plaćeno bolovanje zbog invalidnosti iz sustava socijalnog osiguranja, ako se takvo plaćanje ne može odvojeno i jasno smatrati socijalnim davanjem (ova su plaćanja obuhvaćena stavkom „Bruto gotovinski ili lako unovčivi dohodak zaposlenika” (PY010G)).

2.5.1.8. Doplaci vezani za obrazovanje (PY140G)

Doplaci za obrazovanje odnose se na bespovratna sredstva, školarine i drugu pomoć za obrazovanje koju primaju studenti.

2.5.1.9. Socijalna isključenost neobuhvaćena drugim stavkama (HY060G)

Socijalna davanja u funkciji „socijalne isključenosti neobuhvaćene drugim stavkama” odnose se na „socijalno isključene” odnosno „one koji snose rizik socijalne isključenosti”. Ovako općenito definirano, ciljne skupine mogu se odrediti kao, između ostalih, siromašni, migranti, izbjeglice, ovisnici o drogama, alkoholičari ili žrtve kriminalnog nasilja.

Davanja uključuju:

- dohodovnu potporu: periodična plaćanja osobama s nedostatnim sredstvima. Uvjeti za ostvarivanje prava mogu se vezati ne samo za osobna sredstva, nego i za državljanstvo, prebivalište, dob, sposobnost za rad i obiteljski status. Davanja mogu biti ograničenog ili neograničenog trajanja; mogu se plaćati pojedincu ili obitelji, a mogu ih pružati središnja ili lokalna tijela vlasti,
- ostala novčana davanja: potpora siromašnim i ranjivim osobama, u svrhu smanjenja siromaštva odnosno pomoći u teškim situacijama. Ova davanja mogu plaćati privatne neprofitne organizacije.

2.5.2. Primljeni redovni gotovinski transferi među kućanstvima (HY080G)

Primljeni redovni gotovinski transferi među kućanstvima odnose se na primljene redovne novčane iznose, tijekom promatranog dohodovnog razdoblja, od drugih kućanstava odnosno osoba.

Transferi uključuju:

- obveznu alimentaciju i potporu za dijete,
- redovno primanu dobrovoljnu alimentaciju i potporu za dijete,
- redovnu novčanu potporu od osoba koje nisu članovi kućanstva,
- redovnu novčanu potporu od kućanstava u drugim zemljama.

Transferi ne uključuju:

- besplatno ili subvencionirano stanovanje koje osigurava drugo kućanstvo (što je obuhvaćeno stavkom „Uračunana najamnina” (HY030G)).

2.6. Ostali primljeni dohoci

2.6.1. Dohodak koji primaju osobe mlađe od 16 godina (HY110G)

Dohodak koji primaju osobe mlađe od 16 godina definira se kao bruto dohodak koji primaju svi članovi kućanstva mlađi od 16 godina tijekom promatranog dohodovnog razdoblja.

Dohodak ne uključuje:

- transfere između članova kućanstva,
- dohodak ostvaren na razini kućanstva (tj. varijable HY040G, HY050G, HY060G, HY070G, HY080G i HY090G).

2.7. Plaćanja kamata

2.7.1. Kamata plaćena na hipoteku (HY100G)

Kamata plaćena na hipoteku odnosi se na ukupni bruto iznos hipotekarne kamate na glavno prebivalište kućanstva prije odbitka neoporezivog dijela i porezne olakšice, tijekom promatranog dohodovnog razdoblja.

Kamata ne uključuje:

- ostala hipotekarna plaćanja u isto vrijeme, bilo kamate ili glavnice, kao što su osiguranje hipotekarne zaštite ili osiguranje doma i imovine,
- plaćanja reprogramiranih hipoteka radi pribavljanja novca za stambene svrhe (npr. popravci, renoviranje, održavanje itd.) odnosno za nestambene svrhe,
- otplate glavnice odnosno kapitalnog iznosa.

2.8. **Plaćeni tekući transferi**

Plaćeni tekući transferi dijele se na:

1. porez na dohodak i doprinosi socijalnog osiguranja (HY140G);
2. redovni porezi na bogatstvo (HY120G);
3. doprinosi poslodavca za socijalno osiguranje (PY030G);
4. plaćeni redovni gotovinski transferi među kućanstvima (HY130G).

2.8.1. *Porez na dohodak i doprinosi socijalnog osiguranja (HY140G)*

Porez na dohodak odnosi se na poreze na dohodak, dobit i kapitalnu dobit. Oni se ocjenjuju na temelju stvarnog ili pretpostavljenog dohotka pojedinaca, kućanstva ili porezne jedinice. Uključuju poreze procijenjene na temelju posjedovanja imovine, zemljišta ili nekretnina, ako se to posjedovanje koristi kao temelj za procjenu dohotka vlasnika držanih stavki.

Porezi na dohodak uključuju:

- poreze na dohodak pojedinca, kućanstva ili porezne jedinice (dohodak od zaposlenja, imovine, poduzetništva, mirovina itd.), uključujući poreze koje oduzima poslodavac (porezi „plaćaj po zaradi“), druge poreze na izvore i poreze na dohodak vlasnika poduzeća koja nisu osnovana kao trgovačka društva, plaćene tijekom promatranog dohodovnog razdoblja,
- iznimno, države članice koje koriste podatke iz registara, kao i druge države članice, za koje je to najpri-mjereniji pristup, mogu prijaviti poreze na „primljeni dohodak” u promatranj dohodovnoj godini, ako to samo neznatno utječe na usporedivost,
- povrat poreza primljen tijekom promatranog dohodovnog razdoblja, a odnosi se na porez plaćen na dohodak primljen tijekom promatranog dohodovnog razdoblja odnosno prethodnih godina. Ova vrijednost trebala bi se uzeti u obzir kao smanjenje plaćenih poreza,
- kamate zaračunane na dospjele a neplaćene poreze, kao i novčane kazne koje je nametnula porezna uprava.

Porezi na dohodak ne uključuju:

- naknade plaćene za pravo lova, streljaštvo i ribarenje.

Doprinosi socijalnog osiguranja odnose se na doprinose za zaposlenike, samozaposlene, nezaposlene, doprinose za umirovljenje i sve druge doprinose (ako je primjenjivo) plaćene tijekom promatranog dohodovnog razdoblja bilo obveznom državnim osiguranju ili sustavu socijalnog osiguranja poslodavca (mirovinski, zdravstveni itd.).

2.8.2. *Redovni porezi na bogatstvo (HY120G)*

Redovni porezi na bogatstvo odnose se na poreze koji se periodično plaćaju na vlasništvo ili korištenje zemljišta odnosno zgrada od strane vlasnika, kao i tekuće poreze na neto iznos bogatstva i na ostalu imovinu (nakit, drugi vanjski znakovi bogatstva). Redovni porezi na bogatstvo koji se trebaju prijaviti jesu oni plaćeni tijekom promatranog dohodovnog razdoblja.

Ovo uključuje sve kamate zaračunane na dospjele a neplaćene poreze, zatim sve novčane kazne koje je nametnula porezna uprava, plaćene tijekom promatranog dohodovnog razdoblja, kao i poreze na imovinu koje su tijekom promatranog dohodovnog razdoblja stanari platili neposredno poreznoj upravi.

Redovni porezi na bogatstvo ne uključuju:

- porezi koji se ne ponavljaju, kao što su porez na nasljedstvo, nameti u slučaju smrti ili porezi na darovanja među živima,
- porezi procijenjeni na temelju posjedovanja imovine, zemljišta ili nekretnine, kad se to posjedovanje koristi kao temelj za procjenu dohotka vlasnika držanih stavki (ovi porezi obuhvaćeni su stavkom „Porez na dohodak i doprinosi socijalnog osiguranja” (HY140G)),
- porezi na zemljište, zgrade ili drugu imovinu koju posjeduju ili iznajmljuju poduzeća, odnosno koriste ih za proizvodnju (ovi se porezi smatraju porezom na proizvodnju i oduzimaju se od tržišnog učinka dohotka od samozapošljavanja i čini sastavnicu „Bruto gotovinska dobit ili gubitak od samozapošljavanja” (uključujući prava korištenja imovine) (PY050G)).

2.8.3. *Doprinosi poslodavaca za socijalno osiguranje (PY030G)*

Doprinosi poslodavaca za socijalno osiguranje utvrđeni su u dohotku zaposlenika.

2.8.4. *Plaćeni redovni gotovinski transferi među kućanstvima (HY130G)*

Plaćeni redovni gotovinski transferi među kućanstvima odnose se na redovne plaćene novčane iznose drugim kućanstvima tijekom promatranog dohodovnog razdoblja.

Plaćeni redovni gotovinski transferi među kućanstvima uključuju:

- obveznu alimentaciju i potporu za dijete,
- redovno primanu dobrovoljnu alimentaciju i potporu za dijete,
- redovnu novčanu potporu od osoba koje nisu članovi kućanstva,
- redovnu novčanu potporu od kućanstava u drugim zemljama.

3. SASTAVNICE NETO DOHOTKA

Sastavnice neto dohotka izvedene su iz odgovarajućih sastavnica bruto dohotka, nakon oduzimanja poreza na dohodak na izvoru, kao i doprinosa socijalnog osiguranja.

Neto sastavnice mogu se dobiti kao:

1. neto od poreza na dohodak na izvoru te socijalnih doprinosa;
2. neto od poreza na dohodak na izvoru;
3. neto od socijalnih doprinosa.

4. UKUPNI BRUTO I RASPOLOŽIVI DOHODAK KUĆANSTVA

4.1. **Ukupni bruto dohodak kućanstva (HY010) računa se kao:**

Zbroj sastavnica bruto osobnog dohotka svih članova kućanstva (bruto gotovinski ili lako unovčivi dohodak zaposlenika (PY010G); bruto negotovinski dohodak zaposlenika (PY020G); doprinosi poslodavaca za socijalno osiguranje (PY030G); bruto gotovinska dobit ili gubitak od samozapošljavanja (uključujući prava korištenja imovine) (PY050G); vrijednost dobara proizvedenih za vlastitu potrošnju (PY070G); davanja za nezaposlenost (PY090G); davanja za starost (PY100G); davanja za nadživjele osobe (PY110G); davanja za slučaj bolesti (PY120G); davanja za invalidnost (PY130G) i doplaci za obrazovanje (PY140G)) plus sastavnice bruto dohotka na razini kućanstva (uračunana najamnina (HY030G); dohodak od iznajmljivanja imovine odnosno zemljišta (HY040G); obiteljski doplaci/doplaci za djecu (HY050G); socijalna isključenost koja nije obuhvaćena drugim stavkama (HY060G); doplaci za stanovanje (HY070G); primljeni redovni gotovinski transferi između kućanstava (HY080G); kamate, dividende, dobit od kapitalnih ulaganja u poduzeće (HY090G); dohodak osoba mlađih od 16 godina (HY110G)), umanjeno za kamate plaćene na hipoteku (HY100G).

4.2. Ukupni raspoloživi dohodak kućanstva (HY020) može se računati kao:

Zbroj sastavnica bruto osobnog dohotka svih članova kućanstva (bruto gotovinski ili lako unovčivi dohodak zaposlenika (PY010G); bruto negotovinski dohodak zaposlenika (PY020G); doprinosi poslodavaca za socijalno osiguranje (PY030G); bruto gotovinska dobit ili gubitak od samozapošljavanja (uključujući prava korištenja imovine) (PY050G); vrijednost dobara proizvedenih za vlastitu potrošnju (PY070G); davanja za nezaposlenost (PY090G); davanja za starost (PY100G); davanja za nadživjele osobe (PY110G); davanja za slučaj bolesti (PY120G); davanja za invalidnost (PY130G) i doplatci za obrazovanje (PY140G)) plus sastavnice bruto dohodak na razini kućanstva (uračunana najamnina (HY030G); dohodak od iznajmljivanja imovine odnosno zemljišta (HY040G); obiteljski doplatci/doplaci za djecu (HY050G); socijalna isključenost koja nije obuhvaćena drugim stavkama (HY060G); doplatci za stanovanje (HY070G); primljeni redovni gotovinski transferi između kućanstava (HY080G); kamate, dividende, dobit od kapitalnih ulaganja u poduzeće (HY090G); dohodak osoba mlađih od 16 godina (HY110G)), umanjeno za (doprinosi poslodavaca za socijalno osiguranje (PY030G); kamate plaćene na hipoteku (HY100G); redovni porezi na bogatstvo (HY120G); plaćeni redovni gotovinski transfer između kućanstava (HY130G); porez na dohodak i doprinosi za socijalno osiguranje (HY140G)).

Varijabla HY140G uključuje otplatu odnosno primitak ispravljene vrijednosti poreza na dohodak, poreza na dohodak na izvoru i doprinosa za socijalno osiguranje (ako je primjenjivo).

Ili kao:

Zbroj sastavnica neto osobnog dohotka (neto od poreza na dohodak na izvoru i socijalnih doprinosa) svih članova kućanstva (gotovinski ili lako unovčivi dohodak zaposlenika); negotovinski dohodak zaposlenika (PY020N); gotovinska dobit ili gubitak od samozapošljavanja (PY050N); vrijednost dobara proizvedenih za osobnu potrošnju (PY070N); davanja za nezaposlenost (PY090N); davanja za starost (PY100N); davanja za nadživjele osobe (PY110N); davanja za slučaj bolesti (PY120N); davanja za invalidnost (PY130N) i doplatci za obrazovanje (PY140N)) plus sastavnice neto dohotka (neto od poreza na dohodak na izvoru i socijalnih doprinosa) na razini kućanstva (uračunana najamnina (HY030G); dohodak od iznajmljivanja imovine odnosno zemljišta (HY040N); obiteljski doplatci/doplaci za djecu (HY050N); društveno isključivanje neobuhvaćeno drugim stavkama (HY060N); doplatci za stanovanje (HY070N); primljeni redovni gotovinski transferi između kućanstava (HY080N); kamate, dividende, dobit od kapitalnih ulaganja u poduzeće (HY090N); dohodak koji primaju osobe mlađe od 16 godina (HY110N)) minus (kamate plaćene na hipoteku (HY100N); redovni porezi na bogatstvo (HY120G); plaćeni redovni gotovinski transferi između kućanstava (HY130N); otplata odnosno primitak usklađenja vrijednosti poreza na dobit (HY145N)).

Ili kao:

Zbroj sastavnica osobnog dohotka svih članova kućanstva plus sastavnice dohotka na razini kućanstva, od kojih su neke neto (neto od poreza, neto od socijalnih doprinosa ili oboje), a druge bruto, odnosno sve neto, ali neke od njih neto od poreza na izvoru, neke neto od socijalnih doprinosa ili oboje, nakon što su oduzeti porezi na dohodak i doprinosi za socijalno osiguranje (HY140N), redovni porezi na bogatstvo, plaćeni redovni gotovinski transferi između kućanstava i doprinosi poslodavaca za socijalno osiguranje.

U tom slučaju, varijabla HY140N mogla bi uključivati otplatu odnosno primitak usklađene vrijednosti poreza na dohodak, poreza na dohodak na izvoru i doprinosa za socijalno osiguranje, za neke sastavnice dohotka.

4.3. Ukupni raspoloživi dohodak kućanstva, prije socijalnih transfera, osim davanja za starost i davanja za nadživjele osobe (HY022) definira se kao:

Ukupni raspoloživi dohodak (HY020) minus ukupni neto transferi, plus davanja za starost (PY100N) i davanja za nadživjele osobe (PY110N) (tj. ukupni raspoloživi dohodak (HY020) minus davanja za nezaposlenost (PY090N); davanja za slučaj bolesti (PY120N); davanja za invalidnost (PY130N); doplatci za obrazovanje (PY140N); obiteljski doplatci/doplaci za djecu (HY050N); socijalna isključenost neobuhvaćena drugim stavkama (HY060N) i doplatci za stanovanje (HY070N)).

4.4. Ukupni raspoloživi dohodak kućanstva, prije socijalnih transfera, uključujući davanja za starost i davanja za nadživjele osobe (HY023) definira se kao:

Ukupni raspoloživi dohodak (HY020) minus ukupni neto transferi (davanja za nezaposlenost (PY090N); davanja za starost (PY100N); davanja za nadživjele osobe (PY110N); davanja za slučaj bolesti (PY120N); davanja za invalidnost (PY130N); doplatci za obrazovanje (PY140N); obiteljski doplatci/doplaci za djecu (HY050N); socijalna isključenost neobuhvaćena drugim stavkama (HY060N) i doplatci za stanovanje (HY070N)).

5. DRUGE STAVKE KOJE NISU OBUHVAĆENE DOHOTKOM

5.1. **Doprinosi za pojedinačne privatne mirovinske fondove (PY035G)**

Doprinosi pojedinačnih privatnih mirovinskih fondova, tijekom promatranog dohodovnog razdoblja, odnose se na mirovinske police koje su na svoju inicijativu i za svoju vlastitu dobrobit izvadila pojedinačna kućanstva, neovisno o poslodavcima odnosno državi, te izvan bilo kojeg sustava socijalnog osiguranja.

Ovi doprinosi odgovaraju mirovinama iz pojedinačnih privatnih fondova (osim onih obuhvaćenih ESSPROS-om) (PY080G).

Ovi doprinosi obuhvaćaju: doprinose u pojedinačne mirovinske fondove vezane za starost, nadživjele osobe, bolest, invalidnost i nezaposlenost.

5.2. **Mirovine iz pojedinačnih privatnih fondova (osim onih obuhvaćenih ESSPROS-om) (PY080G)**

Redovne mirovine iz privatnih fondova (osim onih obuhvaćenih ESSPROS-om) odnose se na primljene mirovine i anuitete, tijekom promatranog dohodovnog razdoblja, u obliku dohotka od kamata ili dividendi od pojedinačnih privatnih fondova osiguranja, tj. cjelovito organiziranih programa, pri čemu se doprinosi temelje na diskrecijskoj odluci osobe koja uplaćuje, neovisno o poslodavcu odnosno državi.

Ove mirovine uključuju:

- mirovine za starost, nadživjele osobe, bolest, invalidnost i nezaposlenost, primljene u obliku kamata odnosno dividendi od pojedinačnih privatnih fondova osiguranja.

Ove mirovine ne uključuju:

- mirovine iz obveznog državnog sustava,
- mirovine iz obveznih programa poslodavaca.

TABLICA 1.

Ciljne varijable bruto dohotka na razini sastavnica

Sastavnica dohotka	Naziv varijable	Ciljna varijabla
2.1. Bruto dohodak zaposlenika	PY010G	Bruto gotovinski ili lako unovčivi dohodak zaposlenika ⁽¹⁾
	PY020G	Bruto negotovinski dohodak zaposlenika
	PY030G	Doprinosi poslodavaca za socijalno osiguranje
2.2. Dohodak od samozapošljavanja	PY050G	Bruto gotovinska dobit ili gubitak od samozapošljavanja (uključujući dohodak od autorskih prava)
	PY070G	Vrijednost imovine proizvedene za vlastitu potrošnju
2.3. Uračunana najamnina	HY030G	Uračunana najamnina

Sastavnica dohotka	Naziv varijable	Ciljna varijabla
2.4. Dohodak od imovine	HY090G	Kamate, dividende, dobit od kapitalnih ulaganja u poduzeće
	HY040G	Dohodak od iznajmljivanja imovine odnosno zemljišta
2.5. Primljeni tekući transferi		
		<i>Socijalna davanja</i>
	HY050G	Obiteljski doplatci/doplatci za djecu
	HY060G	Socijalna isključenost neobuhvaćena drugim stavkama
	HY070G	Doplatci za stanovanje
	PY090G	Davanja za nezaposlenost
	PY100G	Davanja za starost
	PY110G	Davanja za nadživjele osobe
	PY120G	Davanja za slučaj bolesti
	PY130G	Davanja za invalidnost
	PY140G	Doplatci za obrazovanje
		<i>Primljeni redovni gotovinski transferi između kućanstava</i>
	HY080G	Primljeni redovni gotovinski transferi između kućanstava
2.6. Ostali primljeni dohoci	HY110G	Dohodak koji primaju osobe mlađe od 16 godina
2.7. Plaćanja kamata	HY100G	Kamate plaćene na hipoteku
2.8. Plaćeni tekući transferi	HY140G	Porez na dohodak i doprinosi za socijalno osiguranje
	HY120G	Redovni porezi na bogatstvo
	PY030G	Doprinosi poslodavaca za socijalno osiguranje
	HY130G	Primljeni redovni gotovinski transferi između kućanstava

(¹) Iz praktičnih razloga neke sastavnice dohotka mogu se uključiti u druge (primjerice, službeni automobil koji je inicijalno uključen u negotovinski dohodak zaposlenika može se ubrojiti u gotovinski dohodak zaposlenika).

TABLICA 2.

Ciljne varijable neto dohotka na razini sastavnica

Sastavnica dohotka	Naziv varijable	Ciljna varijabla
2.1. Neto dohodak zaposlenika	PY010N	Neto gotovinski ili lako unovčivi dohodak zaposlenika (¹)
	PY020N	Neto negotovinski dohodak zaposlenika
2.2. Dohodak od samozapošljavanja	PY050N	Neto gotovinska dobit ili gubitak od samozapošljavanja (dohodak od autorskih prava)
	PY070N = PY070G	Vrijednost imovine proizvedene za vlastitu potrošnju
2.3. Uračunana najamnina	HY030N = HY030G	Uračunana najamnina
2.4. Dohodak od imovine	HY090N	Kamate, dividende, dobit od kapitalnih ulaganja u poduzeće
	HY040N	Dohodak od iznajmljivanja imovine odnosno zemljišta
2.5. Primljeni tekući transferi		
		<i>Socijalne naknade</i>
	HY050N	Obiteljski doplaci/doplaci za djecu
	HY060N	Socijalna isključenost neobuhvaćena drugim stavkama
	HY070N	Doplaci za stanovanje
	PY090N	Davanja za nezaposlenost
	PY100N	Davanja za starost
	PY110N	Davanja za nadživjele osobe
	PY120N	Davanja za slučaj bolesti
	PY130N	Davanja za invalidnost
	PY140N	Doplacati za obrazovanje
		<i>Primljeni redovni gotovinski transferi između kućanstava</i>
	HY080N	Primljeni redovni gotovinski transferi između kućanstava

Sastavnica dohotka	Naziv varijable	Ciljna varijabla
2.6. Ostali primljeni dohoci	HY110N	Dohodak koji primaju osobe mlađe od 16 godina
2.7. Plaćanja kamata	HY100N	Kamate plaćene na hipoteku
2.8. Plaćeni tekući transferi	HY140N	Porez na dohodak i doprinosi socijalnog osiguranja
	HY145N	Otplata odnosno primitak usklađenja vrijednosti poreza
	HY120N = HY120G	Redovni porezi na bogatstvo
	HY130N	Primljeni redovni gotovinski transferi između kućanstava

(¹) Iz praktičnih razloga neke sastavnice dohotka mogu se uključiti u druge (primjerice, službeni automobil koji je inicijalno uključen u negotovinski dohodak zaposlenika može se ubrojiti u gotovinski dohodak zaposlenika).

Ako od sastavnice dohotka ni porezi ni socijalni doprinosi nisu oduzeti na izvoru, ta se sastavnica dohotka smatra „bruto” sastavnicom.

TABLICA 3.

Ostale stavke koje se ne smatraju dijelom dohotka

Ostale stavke koje se ne smatraju dijelom dohotka	Naziv varijable	Ciljna varijabla
<i>Doprinosi u i mirovine iz pojedinačnih privatnih mirovinskih fondova (¹)</i>		
Doprinosi u pojedinačne privatne mirovinske fondove	PY035G = PY035N	Doprinosi u pojedinačne privatne mirovinske fondove
Mirovine iz pojedinačnih privatnih fondova	PY080G	Mirovine iz pojedinačnih privatnih fondova (bruto)
Mirovine iz pojedinačnih privatnih fondova	PY0080N	Mirovine iz pojedinačnih privatnih fondova (neto)

(¹) Ove će varijable biti obvezne od početka djelovanja EU-SILC-a.

PRILOG II.

DOSTAVA PODATAKA O DOHOTKU

1. Ključni cilj EU-SILC-a jest davanje točnih i usporedivih podataka o ukupnom raspoloživom dohotku kućanstva, ukupnom raspoloživom dohotku kućanstva prije transfera (osim davanja za starost i davanja za nadživjele osobe; uključujući davanja za starije osobe i davanja za nadživjele osobe), ukupnom bruto dohotku i bruto dohotku na razini sastavnica.
  2. Ovaj će se cilj postići u dva koraka, tako da će državama članicama biti dozvoljeno odgoditi dostavu nekih od gore navedenih podataka nakon prve godine rada s tim podacima. Podaci za koje dostava neće biti obvezna od prve godine jesu sljedeći:
    - nenovčane sastavnice dohotka zaposlenika (s iznimkom službenih automobila, što se treba uračunavati od prve godine) i dohodak od samozapošljavanja, uračunana najamnina i plaćanja kamata. Ovi će podaci biti neobavezni od prve godine, odnosno obvezni od 2007,
    - bruto doprinosi poslodavaca za socijalno osiguranje bit će uključeni od 2007. nadalje, ako rezultati studije izvedivosti budu pozitivni.
  3. Iznimno od točke 2., Grčkoj, Španjolskoj, Francuskoj, Italiji i Portugalu dozvoljeno je ne dostaviti podatke o bruto dohotku od prve godine rada s podacima. Te će države, međutim, poduzeti sve napore da te podatke dostave što je prije moguće, a najkasnije 2007.

U međuvremenu, Komisija će provesti detaljne studije izvedivosti na ovu temu, u suradnji s navedenim državama, te će pružiti prvotnu tehničku pomoć kako bi ih poduprla u ispunjavanju zahtjeva za bruto podacima.

Države svake godine u svojim kvalitativnim izvješćima predstavljaju napredak u pretvaranju podataka iz neto u bruto.
  4. U slučaju da Grčka, Španjolska, Francuska, Italija odnosno Portugal nisu u mogućnosti dostaviti podatke o bruto dohotku od prve godine rada, zahtijevat će se odgovarajuća sastavnica neto dohotka.

Na taj će način sastavnica dohotka uvijek biti evidentirana u jednakom obliku (bruto, neto od poreza na dohodak na izvoru i socijalnih doprinosa, neto od poreza na dohodak na izvoru i neto od socijalnih doprinosa), u skladu s uobičajenom specifikacijom te sastavnice dohotka u odnosnoj državi.
-